

ILONKA, Guy Didelez

1. Vragen over de tekst (Réponds en néerlandais)

- Waar vind het verhaal plaats? Hoe weet je dat? Geef uitleg en concrete voorbeelden uit de tekst.
- Wat weten we over het karakter van Martine? Hoe is ze?
- Wie is Mevrouw Kloek? Wat zegt de verteller over haar naam?
- Waarom zijn Mevrouw Kloek, Martine en Elsje samen? Wat doen ze samen en waarom zijn ze op dit plaats (vraag a) ?
- Wat doen Martine en Els in hun vrije tijd?
- Wat vinden die meisjes in het uitkijktoren? Waarom vind Martine dat raar?
- Wat beslist Martine daarna?
- Vertel het einde van het verhaal. Wat is er allemaal in het dorp gebeurd?
- Wie is Ilonka?

2. Verklaar de volgende woorden met EIGEN WOORDEN ! (Fais une paraphrase)

- een uitkijktoren
- indrukwekkend
- een steile bospad
- de hoogtevrees
- een kerkhof

3. Vertaal de volgende zinnen uit de tekst in het Frans. (Traduis en français correct)

- De Kloek, die zelf geen kinderen had, trok er gewoon eens graag met haar kuikens op uit.
- Zoals gewoonlijk waar haar vriendin Elsje in haar zog meegelopen. Maar Elsje had er wel dik spijt van.

- c. Als Martine zich iets in haar hoofd had gehaald, kon niets of niemand haar nog van gedachten doen veranderen.
- d. 'Adembenemend!' hijgde Elsje en even moest ze glimlachen om haar woordspeling.
- e. 'Het is hier zo mooi, zo hoog en droog. Maar ik voel het aan mijn eksteroog!'
- f. Zij was vooral bang in het midden van het bos door het onweer overvallen te worden.
- g. Op dat ogenblik kreeg ze een flinke por in haar zij. Elsje voelde er niks voor als halfzacht versleten te worden.
- h. Alsof ze op haar beurt begon te twijfelen aan de toevalligheid van de gebeurtenissen.

4. Vervoeg (Conjugué)

- a. slaan – (plus-que-parfait)– hij
- b. veranderen – (passé composé) – wij
- c. beginnen – (imparfait) – het
- d. opzoeken – (présent) – ze
- e. uitstorten – (conditionnel présent) – het
- f. lopen – (imparfait) – jullie
- g. organiseren – (passé composé) – ik
- h. verdwijnen – (plus-que-parfait) – ze
- i. weten – (imparfait) – je
- j. opklimmen – (présent) – ik

5. Verbind en maak een mooie zin (Relie et fais une jolie phrase)

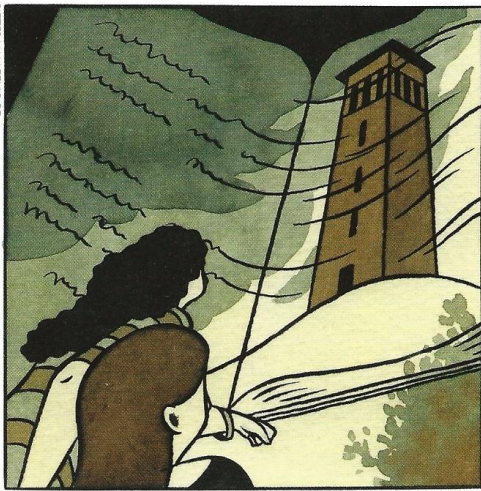
a. aan de praktijk	1. hebben
b. de top van	2. maken
c. er spijt van	3. oversteken
d. een pad	4. over haar rug
e. een zwaai	5. toetsen
f. aan een ketting	6. bezoeken
g. een koude rilling	7. verder volgen
h. de straat	8. de heuvel
i. zelfmoord	9. hangen
j. een kasteel	10. plegen

Hlonka

GUY DIDELEZ

Het was drukkend warm. De wolken plakten als grijze watten aan de flanken van de heuvels. Maar Martine zette haar tocht verder. Ze wilde de top van de heuvel bereiken. Daar stond een grote houten uitkijktoren, die een prachtig uitzicht bood over de hele streek.

PIETER VAN ENHOGE

Zo had mevrouw Kloek het haar tenminste verteld. De Kloek, zoals ze alom werd genoemd, was Martines lerares Frans. Ze had haar naam niet gestolen. Met haar brede heupen en haar lange, schichtig bewegende nek zag ze er inderdaad een beetje als een grote hen uit. Elk jaar opnieuw organiseerde De Kloek voor haar leerlingen een driedaagse uitstap naar de Ardennen. Zogezegd om de kennis van het Frans aan de praktijk te toetsen. Maar de leerlingen wisten wel beter. De Kloek, die zelf geen kinderen had, trok er gewoon eens graag met haar kuikens op uit. In de voormiddag hadden ze in groep het indrukwekkende kasteel van Bouillon bezocht en in de namiddag had De Kloek hun zowaar een paar uur vrij gegeven. De andere meisjes waren bij de chalets aan de rand van de Semois blijven zonnen, maar dat was niks voor Martine. Zij hield van actie. Zoals gewoonlijk was haar vriendin Elsje in haar zog meegelopen.

Maar Elsje had er wel dik spijt van. De zon was al snel weggedoken en zelfs in het bos was het broeierig heet geworden. Veel te heet voor een wandeling, vooral omdat Martine er een ware race tegen de tijd van maakte. De hele mars lang had ze niet één keer omgekeken, zo verblind was ze door die stomme uitkijktoren.

'Souden we niet beter terugkeren?' zei ze.

Ze keek naar de wolken die hoe langer hoe dreigender samenpakten.

'Als je nu stopt, heb je er straks spijt van!' gromde Martine. Ze keek niet eens om, maar stapte hijgend verder over het steile bospad. Elsje zuchtte. Als Martine zich iets in haar hoofd had gehaald, kon niets of niemand haar nog van gedachten doen veranderen. Gelukkig doemde op dat ogenblik de uitkijktoren tussen de bomen op.

'We zijn er!' juichte Martine.

In plaats van het bochtige bospad verder te volgen, begon ze de helling op te klauteren.

'We sullen toch efen rusten foor we naar bofen gaan?' smeekte Elsje, maar ook daar voelde Martine niks voor.

Zonder te verpozen begon ze de indrukwekkende uitkijktoren te beklimmen.

'Honderd sesensestig treden!' kreunde Elsje, toen ze eindelijk boven waren.

'Maar het uitzicht maakt alles goed!' zei Martine.

Ze maakte een brede zwaai met haar arm. Als een schilder die trots zijn nieuwste kunstwerk voorstelt.

Het panorama was de moeite. Beneden kronkelde de Semois zich als een slang door het dorpje, en aan de andere kant van het water konden ze zelfs de chalets zien staan.

'Adembenemend!' hijgde Elsje en even moest ze glimlachen om haar woordspeling.

Ze keek trots in de richting van haar vriendin, maar tot haar verwondering zag ze dat Martine alweer verdwenen was.

'Hé, Els! Kom eens! Hier ligt een boek!'

Onder een afdakje zat een plank, waarop een dik boek aan een zware ketting lag. Aan een tweede ketting hing een rode balpen.

'Het is de bedoeling dat iedereen die tot hier klimt, iets in het boek schrijft!' zei Martine.

'Tof seg!' zei Elsje.

Haar vermoeidheid leek nu ineens een pak minder erg.

averbodeEDUCATIEF

MYSTERIE

Ilonka

Nieuwsgierig sloeg ze een paar bladzijden om. Het was altijd leuk om te weten wat andere mensen na zo'n tocht te vertellen hadden.

'Het is hier zo mooi, zo hoog en droog.

Maar ik voel het aan mijn eksteroot!

Familie Derboven-De Bondt/Antwerpen'

'Er zijn hier blijkbaar nog Flamingen geweest!' glimlachte ze, terwijl ze haar wijsvinger onder de tekst hield zodat Martine gemakkelijk mee kon lezen.

'Niet alleen Vlamingen!' zei Martine.

Ze wees naar de rechterbladzijde. Dwars over die pagina stond één zin te lezen: 'Annick and Tom made love here!'

'Amaai, dat is ook maar niks als je hoogtefrees hebt!' zei Elsje, en omdat dat er zo gek uitkwam, proestten ze het alle twee tegelijk uit.

'We zouden ook een originele tekst moeten bedenken!' zei Elsje verder. 'Nu we zo hoog geklommen zijn, mag heel de wereld dat toch wel weten!'

'Laat mij eens proberen! Misschien krijg ik een vonk van inspiratie!'

Martine duwde haar vriendin wat opzij, legde het boek voor zich en sloeg het open op de bladzijde waarop het laatst geschreven was. Over Martines schouder keek Elsje mee.

Toen zag Martine de tekst. Bibberende letters. Een onzeker handschrift. Het volgende ogenblik kropen de koude rillingen over haar rug naar omhoog.

'In je eigen belang, kom me onmiddellijk opzoeken. Ilonka', stond er.

'Wat... Wat heeft dat te betekenen?' zei ze.

Met grote, angstige ogen keek ze Elsje aan.

'Een grapje?' fluisterde ze aarzelend. 'Misschien?'

Maar Martine schudde haar hoofd.

'Nee, Els! Dit klinkt niet als een grap.'

Tijdens de afdaling bleef de vreemde boodschap door Martines hoofd spoken. In je eigen belang. Kom me onmiddellijk opzoeken. Ilonka.

Wie kon Ilonka zijn? En waarom was het precies de laatste boodschap die in het boek was neergekrabbeld? In het Nederlands dan nog wel! Het leek absurd, maar Martine had het gevoel alsof die zinnen speciaal voor haar bedoeld waren.

Elsje maakte zich voorlopig weinig zorgen om die ene zin. Zij was vooral bang in het midden van het bos door het onweer overvallen te worden. Ze luisterde gespannen naar het doffe gerommel in de verte. Alsof een enorme buik kwaadaardig gromde van de honger. Gelukkig scheen het onweer toch wat medelijden met haar te hebben. Ze waren al in het dorp toen de eerste druppels vielen. Het leken wel muntstukken, zo groot. Elsje keek weifelend naar omhoog. Ze hoopte maar dat het nog even zou duren voor deze jackpot zich over haar zou uitstorten.

Net op het ogenblik dat ze Martine wilde voorstellen het laatste eind tot aan de chalets te lopen, bleef die als versteend staan.

'Daar!' siste ze.

Met trillende vinger wees ze naar een uithangbord waarop in sierlijke gotische letters 'Chez Ilonka' geschilderd was. Meteen stak ze de straat over.

'Wat... Wat ga je doen?' zei Elsje. 'Je bedoelt... Je gaat dat café toch niet in?'

'Dat is precies wat ik ga doen!' zei Martine.

In haar gedachten zag ze opnieuw het bibberende handschrift voor haar ogen verschijnen. Vreemd toch, die boodschap! En nog vreemder was het dat ze hier in het midden van het dorp opeens een café aantrof met dezelfde naam.

'En De Kloek? Wat gaat De Kloek zeggen?' probeerde Elsje nog. 'Ze verwacht ons tegen vijf uur terug!'

Maar Martine hoorde haar vriendin niet meer. Met bonzend hart had ze de deur van het café al geopend.

'Ilonka? C'est ma mère! Ze is al drie jaar dood!' zei het meisje achter de tapkast.

Haar ogen kregen een trieste uitdrukking. Alsof ze zich het heengaan van haar moeder levendig herinnerde.

'Maar dat is onmogelijk!' zei Martine. 'We hebben hierboven op de uitkijktoren...'

Op dat ogenblik kreeg ze een flinke por in haar zij. Elsje voelde er niks voor als halfzacht versleten te worden.

'Juist. La tour de guet. De uitkijktoren... Maman heeft zelfmoord gepleegd door van de uitkijktoren te springen, de dag dat mon papa ons verliet. Er zijn mensen die beweren dat haar geest daar nog altijd ronddoelt. Maar daar geloof ik niks van. Ze is begraven comme tous les autres. Op gewijde grond op het kerkhof. Ik weet zeker dat ze in vrede rust!'

'Sie je nu wel!' zei Elsje toen ze weer buitenkwamen. 'Er is niks abnormaals aan de hand! Dat mens is niet verantwoordelijk voor die tekst, want ze is al jaren dood. Ze zou hem trouwens ook in het Frans geschreven hebben. Het is dus een flauw grapje van de een of andere mislukte grappenmaker.'

Maar Martine liet zich niet zo snel overhalen.

'Ik geloof er niks van!' siste ze. 'We moeten die boodschap opvolgen! We moeten Ilonka opzoeken.'

'Maar ze is dood!' riep Elsje uit.

Ze voelde zich als een wiskundeleraar die ondanks zijn krampachtige pogingen om alles haarfijn uit te leggen, totaal verkeerd begrepen wordt.

'Juist! We moeten dus naar het kerkhof toe!' zei Martine en ze stapte al naar de kerk. Onder de toren lag het kerkhof. Het duurde niet lang voor ze het graf gevonden hadden. Een onopvallend graf. 'Ilonka Petit' stond er te lezen.

'°03.03.1956 + 12.04.2001.'

'Dag op dag drie jaar geleden!' fluisterde Elsje.

Haar stem klonk onzeker. Alsof ze op haar beurt begon te twijfelen aan de toevalligheid van de gebeurtenissen.

Toen brak het onweer in volle kracht los. De takken van de bomen zwiëpten wild heen en weer, de regen gutste in stromen over de meisjes neer en de lucht was compleet van kleur veranderd. Een onwaarschijnlijke paarse gloed. Alsof het laatste oordeel was aangebroken en alle graven zo konden openscheuren om de rammelende skeletten de lang verhoopte vrijheid te gunnen.

'Ik wil hier weg!' siste Elsje. 'Ik blijf hier geen moment langer!'

Ze draaide zich om.

Op datzelfde ogenblik kraakte een enorme lichtflits door de lucht. Een explosie van zilverwit. De meisjes krompen in elkaar en legden hun handen beschermend over hun ogen.

Zo snel als het begonnen was, was het onweer voorbij. De graven bleven gesloten. Alleen de regen gutste verder.

'De bliksem. Vlakbij!' gilde Martine boven de wind uit.

'Een blikseminslag, hier vlakbij!'

Ze keek nog één keer naar het graf van Ilonka, en ging er toen vandoor, met Elsje in haar kielzog.

Toen ze zo'n kleine vijf minuten later de chalets aan de rand van de Semois bereikten, zagen ze het al van ver. Een van de houten huisjes lag er zwartgeblakerd en uitgebrand bij. Hun chalet. Getroffen door de bliksem. De chalet waar ze misschien hadden geschuild, als ze de boodschap van Ilonka in de wind hadden geslagen.